

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Виктор Тодоров Христов, (ЕВУИМ - Пловдив),
професионално направление 3.8 „Икономика”, член на Научно жури,
определено със заповед №708 от 21.07.2017 г. на Ректора на
Варненския свободен университет

Относно: дисертационен труд „АНТИКРИЗИСНО УПРАВЛЕНИЕ НА
БАНКОВАТА СИСТЕМА НА УКРАЙНА В СЪВРЕМЕННИТЕ УСЛОВИЯ»
за присъждане на научна степен „доктор на икономическите науки”
на д-р **Виктория Степановна Стойка** по професионално
направление 3.7 „Администрация и управление”, докторска програма
„Организация и управление извън сферата на материалното
производство” на ВСУ.

I. ХАРАКТЕРИСТИКА НА КАНДИДАТА

Авторката на дисертационния труд притежава научна степен «кандидат на икономическите науки» и научно звание «доцент»(според терминологията в страната на произхода на кандидата), работи като доцент в катедрата по финанси и банково дело в Държавното висше учебно заведение «Ужгородски национален университет».

II. СЪОТВЕТСТВИЕ НА ПРОЦЕДУРАТА С ИЗИСКВАНИЯТА НА ЗАКОНА

Дисертационният труд е обсъден и одобрен в катедра «Администрация, управление и политически науки», и от Хабилитационния съвет на Варненски свободен университет «Черноризец Храбър», с което са изпълнени изискванията на Чл. 12, ал. 5 на Закона за

развитието на академичния състав в Република България и на чл. 38 и чл. 39 от ППЗРАС.

Няма данни в документацията, предоставена на членовете на научното жури за оценка на дисертационния труд, от които да се направи извод за спазване на изискванията на Чл. 12, ал. 4 от ЗРАС и Чл. 37, ал. 2 от ППЗРАС, че дисертационният труд не повтаря буквално темата и значителна част от съдържанието на представения за придобиване на образователна и научна степен "доктор" (кандидат на икономическите науки).

III. ОЦЕНКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗСЛЕДВАНЕТО И ПРИНОСИТЕ НА КАНДИДАТА

Избраната тема на дисертацията е актуална както за съвременните реалности в украинската банкова система, така и за управлението на банковите системи изобщо. Мотивировката на авторката при анализа на проблематиката е свързана с амбицията ѝ теоретическите и методологически обобщения и изводите от дисертационния труд да послужат за обосновка на правила, нормативи и институции за антикризисно управление на банковата система в Украйна в съвременните условия. С анализа на значително количество публикувани научни изследвания по проблемите на банковите кризи и антикризисното управление на банковите системи, кандидатката категорично доказва, че теоретико-методологическите основи на антикризисното управление и на устойчивото развитие на банковия сектор в кризисни условия, все още не са разработени на задоволително равнище. Аргументите ѝ са, че системните банкови кризи засега са непрогнозируеми, прилаганите финансови и институционални инструмент за осуетяването им са неефективни, а негативните последици от тях са разрушителни за финансовите системи на засегнатите държави.

На тази основа е формулирана тезата в дисертационния труд. Тя представя разбирането на авторката за комплекса от антикризисни мерки при управление на банковата система. Те по своята същност, без да са определени така в дисертацията, са действия и подходи на една обща стратегия за избягване на рисковете за възникване на кризи и за устойчиво развитие на банковата система на държавата. Конкретната им свързаност с потребностите от антикризисно управление на банковата система в Украйна е подчинено на приложния контекст на разработката.

Системно и последователно авторката на дисертационния труд е представила своя възглед за характера, предпоставките, особеностите и инструментите на антикризисното управление на банковата система в Украйна, решавайки поставените в дисертацията научно-изследователски задачи. В логическа последователност е изградила конструкцията на системата си от схващания по дефинирания с целта на разработката научен проблем, в т.ч.: **формулирала е свой оригинален подход** за определяне на същността на системната банкова криза, причините за нейното възникване и последиците за икономиката; изследвала е икономическата същност на антикризисното управление и неговите особености в банковата сфера и е **създала теоретичен модел** за антикризисно управление на банковата система; **направила е оригинално обобщение** на различните теоретико-методологическите подходи при определяне на понятието «капитализация на банковата система» в свое разбиране за нейната същност, цели, задачи и функции; **разкрила е различни възможности** за повишаване на нивото на капитализация на търговските банки в Украйна с цел гарантиране на тяхната пазарна устойчивост в съвременните условия; **разработила е препоръки** за повишаване на доверието към търговските банки в условията на системна криза; **формулирала е препоръки** за усъвършенстване на стрес-тестването на рисковете в банковите институции на Украйна като

инструмент за антикризисното управление на банките; на основата на международния опит е предложила възможности за **усъвършенстване на институционалната структура** на банковата система на Украйна, с цел снижаване на кредитния риск, по пътя на създаване на държавна банка за развитие и мрежа от кооперативни банки.

Приносителите на кандидатката по предмета на дисертационния ѝ труд са преди всичко в категорията на обогатяване на съществуващи знания, създаване на нови знания и приложение на научни постижения в практиката.

IV. КРИТИЧНИ ОЦЕНКИ, ЗАБЕЛЕЖКИ, ПРЕПОРЪКИ

По дисертационния труд биха могли да се направят и някои критични бележки:

1. Целта на изследването е определена с темата на дисертацията. Не е необходимо да се правят нейни интерпретации, както е допуснато в разработката.

2. Почти всички въведени ограничения на изследването са недопустими, влизайки в колизия с целта на разработката. Въведеното ограничение извън обхвата на изследването да остане дейността на Националната банка на Украйна е неправилно, защото държавата чрез надзора на НБУ се проявява като субект на антикризисното управление на банковата система. Ограничението изследването да игнорира разглеждането на спектъра от активни операции на търговските банки е неразбираемо, защото тези операции са източник на най-съществения за банките риск - кредитния. Игнорирането в изследването на дейността на Фонда за гарантиране на влоговете на физическите лица в Украйна също е неразбираемо предвид на отредената в дисертацията роля на този фонд като пряк субект на антикризисното управление на банковата система в

Украина (стр. 57 от дисертацията). Извън обхвата на изследването е и влиянието върху банковата система на Украйна на дейността на международните финансови организации, въпреки че предимно със средства на тези организации се осъществяват мерките за антикризисно управление на банковата система в Украйна.

Препоръки:

В бъдещите научни изследвания интересите на кандидатката да се насочат към анализа на условията и възможностите за привличане на кредитни линии и получаване на синдикирани заеми от европейски финансови институции. Осигуреността на украинските банки с по-евтин ресурс ще подобри конкурентоспособността им както на местния, така и на чуждестранните финансови пазари и ще повиши рентабилността и устойчивостта им на рисковете.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Да се даде исканата научна степен на авторката на дисертационния труд.

29. 06. 2017 г.

Член на Научното жури,

проф. д-р Виктор Тодоров Христов